

# שיחות חיזוק

שיחות מפי  
הרב אורן נזרית שליט"א

פסח שני

# שיחות חיזוק



פסח שני

שיחות מפי הרב אודן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה' כרכים)  
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414  
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

## תוכן הענינים

- טעם לפסח שני בי"ד באי"ר.....ג
- יום בו השערים נפתחים.....ג
- יום ההזדמנות החוזרת.....ד
- מי שהיה רחוק מהשם יתברך - - -.....ד
- איך זכו לומר דברים קדושים כאלו?.....ד
- אחדות עם ישראל ורפואה.....ה
- להתחזק מחדש באמונת הדיוש העולם.....ה
- עבודת פסח שני - עבודת היחיד.....ו
- לעשות מנהג להבה יתרה.....ו
- לא יכלו לעשות הפסח.....ז
- התשוקה הגדולה להתקרב אל השם יתברך.....ז
- כשלבנו נשבר - הקדוש ברוך הוא עושה בעבורו.....ח
- יום גס והשפעת הקדשה.....ט
- פסח שני - המושף ההכנה לפסח ראשון.....ט
- פסח שני - גלוי ההשתוקקות שבלב.....ט
- הלמוד מפסח שני - שלא להתיאש.....י
- לזכות להתקרב ולקום מהנפילה.....י
- פסח קטן על שם יוסף קטן של שבטים.....יא
- אני שואל עצה ותחבולה להתקרב.....יב



ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב  
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שיחות חיזוק

# התעוררות והתחזקות בענין התחדשות

## שיחת חזק לפסח שני

בפעם הראשונה, ומעין זה גם בספר 'פרי צדיק' לרבנו צדוק הכהן מלובלין (ח"ג פסח שני אות ג; עין גם בספר התודעה).

### יום בו השערים נפתחים

ובזהר הקדוש (ח"ג קנג ע"א) מוכא, פקודא למעבד פסח שני, על אינון דלא יכילו, או דאסתאבו במסאבו אחרא. אי רזא דפסח, רזא דמהימנותא דישראל עאלין בה, שלטא בניסן, וכדין איהו זמנא לחדוה, איך יכלין אלין דלא יכילו, או דאסתאבו, למעבד בירחא תניינא, דהא אעבר זמנא, אלא פיון דכנסת ישראל מתעטרטא בעטרטא בניסן, לא אתעדאית כתרעה ועטרעה מנה תלתין יומין. וכל אינון ל' יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח יתבא מטרוניתא בעטרעה, וכל חילאה בחדוה. מאן דבעי למחמי למטרוניתא, יכיל למחמי. פרוזא פריז, פל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא, ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעיה. אימתי פרוזא פריז. בארבעה עשר לירחא תניינא, דהא מתמן עד שבעה יומין, תרעין פתיחן. מכאן ולהלאה ינעלון תרעיה. ועל דא פסח שני.

[המצוה לעשות פסח שני, על אלו שלא יכלו או שנטמאו בטמאה אחרת, או סוד הפסח, סוד האמונה שישראל נכנסים אליה, שולטת בניסן, ואז זה זמן לשמחה, אף יוכלו אלו שלא יכולים או שנטמאו לעשות בחדש השני, שהרי עבר הזמן, אלא פיון שפנסת ישראל מתעטרטא בעטרטא שלה בניסן, לא זז הכתר והעטרטא ממנה שלשים יום, וכל אלו שלשים יום מיום שייצאו ישראל מפסח יושבת המלכות - השכינה בעטרטה, וכל חיליה בחדוה, מי שרוצה לראות אותה - יכול

בסיעתא דשמיא, נתבונן בענין היום הגדול והקדוש הנקרא 'פסח שני', שחל בשבוע החמישי של ימי הספירה הקדושים. וכמוכא בספר הקדוש מאור ושמש: 'פסח שני' הוא יום טוב שאז נמתקו כל הגבורות בשרשן, ונראה את העצות הנפלאות השייכות ליום הזה, להלכה ולמעשה, לעבודת השם יתברך.

כי הנה מצוה זו של פסח שני פלאית היא ביותר, ולא מצינו מצוה כזו, שנתנה על ידי תשוקת התחתונים לקים רצון ה' גם כשקשה ואי אפשר, ולא להיות נדחה מהקדשה, ובמיוחד כשבא היום טוב הקדוש הזה של פסח שני בימי ההקנה לחג השבועות, מי יתאר וישער גדל מעלת היום הזה, שחל בשבוע של ספירת הוד, אשר בו השערים פתוחים, וכל הרוצה להכנס אל הקדש פנימה בדבקות הבורא יתברך - יבא ויפנס, על פן אמרתי ללקט בספרים הקדושים, אחת הנה ואחת הנה, דברים נפלאים של התעוררות והתחזקות, השייכים ליום הגדול והקדוש של פסח שני, ויהי ה' אלקינו עמנו, להחיותנו פהיום הזה.

### טעם לפסח שני בי"ד באיר

טעם שנקבע פסח שני להיות בי"ד באיר, אם להטהר מפני הטמאה, הנה מספיק זמן של שני שבועות לכל הטמאים. כתב רבי יעקב עמדין שמן השמים גלו לו הטעם, לפי שבשנה הראשונה אכלו מן העווגות מצות שהוציאו ממצרים עד ליל ט"ו באיר, מכאן ואילך, שענין הפסח והמצה קדשתם נמשכת עד אותו לילה ותו לא. ועד אותו לילה נמשך גם של יציאת מצרים ואכילת מצה. ולכן בפסח שני, מצה וחרץ עמו בפית כמו שהיה

לראות, וכרוז מכריז, כל מי שלא יכול לראות את המטרוניתא, יבוא ויראה עד שלא ינעלו שעריה, מתי הפרוז מכריז? בארבע עשר לחדש השני, שמאז ועד שבעה ימים - השערים פתוחים! מכאן ולהלאה ננעלים השערים, וזהו פסח שני.

שני, את היכלת של בני אדם התחתונים ליצר כביכול דבר חדש בתורה, בכת התאמצותם והתחזקותם לתקן את העבר.

### מי שהיה רחוק מהשם יתברך - - -

מוכא בספר הקדוש 'עבודת ישראל', וידבר ה' אל משה כו' איש איש פי יהיה טמא לנפש (במדבר ט, ט-י). רצה לומר מי שטמא את עצמו בעברות ולא היה יכול להמשיך עליו הקדשה מפסח ראשון, או בדרך רחוקה, ופרש רש"י, נקוד עליו, לומר, שלא היה בדרך רחוקה ממש, אלא שהיה חוץ מאסקפת העזרה, רצה לומר, שהיה רחוק מהשם יתברך, ואינו יכול לומר "ברוך אתה" פאשר ידבר איש אל רעהו פנים בפנים, "לכם", רצה לומר שטמא את עצמו והוא רק לעצמו. "או לדתיכם", שמחמת רב עוונות הוא מביא באפס מה פגם להצדיק. וזהו הפרוש "טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים" (תהלים לו, טז), רצה לומר, מה שהטוב מתמעט לצדיק הוא מהמון רשעים רבים שעושים עברות הרבה ומביאים לו פגם. ופעשה פסח לה' בחדש השני בארבעה עשר יום לחדש בין הערבים יעשו אתו" וכו'. רצה לומר, שימשיך עתה הקדשה עליו על ידי תשובה, כמו שמבאר בזהר הקדוש האי יומא פרוזא פריז מאן דבעי למחמא למטרוניתא יחמי ומהאי יומא עוד שבועא יומין תרעין פתיחין.

### איך זכו לומר דברים קדושים פאלו?

מוכא בספר הקדוש 'נעם אלימלך' (פרשת בהעלתך) "ויהי אנשים כו' למה נגרע כו' עמדו ואשמעה מה יצוה ה'". נראה, שנכתב בתורה כאן מעלת אותן האנשים הצדיקים קדושי עליון, נושאי ארוננו של יוסף הוי, ואיך הגיעו למעלה ההוא לומר דברים קדושים פאלו, וזכו לכתב על ידן פרשה בתורה, והוא, פי דרך הצדיק, בכל מה שמוסיף והולך בקדשה, הוא מבין יותר בחינת אלהות, ודומה לו

המורם מדברי הזהר הקדוש האלו, שביום זה מכריזים בשמים שרוצים שנבוא לראות את השכינה, כביכול, וזו קריאה אלקית מהדהדת, שנזדרז לעשות מה שנוכל כדי שלא יסגרו עלינו השערים, ושהזמן הזה מסגל ביותר לקבל את פני השכינה הקדושה. לכן עלינו להתעורר ברצונות ובכסופים חזקים ולשפף לבנו לפניו יתברך במים, ולהוסיף בקדשה ובטהרה מאד ביום זה והבאים אחריו, כי ממנו תוצאות חיים לכל השנה כלה, אשרי הזוכה לנצל את יום פסח שני כראוי, ולהכנס לפנים מהשערים הננעלים כדי לראות אור השם יתברך, שייסיעו בעבודתו במשך כל ימות השנה.

וכתב השל"ה הקדוש בענין פסח שני (תורה אור בהעלתך), "בדרך רחוקה" - שהוא רחוק מהדרך אשר ישראל אחוזים בו, וטמא את עצמו עד שטמאוהו למעלה. והכי קאמר קרא "פי יהיה טמא לנפש", אבל לא טמאוהו למעלה שיהיה מרחק מגבול הקדשה, או בדרך רחוקה, שטמאוהו למעלה ונתרחק מגבול הקדשה ואינו בדרך הקדושה אשר ישראל בתוכה. וכאשר ירצו לתקן עצמם ולטהר, אזי יעשו פסחם בחדש השני.

### יום ההזדמנות החוזרת

בספרי צדיקי החסידות, מוכא רבות אודות פסח שני, בהקשר של עבודת האדם בכל ימי חייו, פי ענין זה של "הזדמנות חוזרת", הוא יסוד גדול בעבודת השם, שאסור להתניאש, ותמיד לדעת שנתן לתקן את כל מה שקלקל האדם, ואין דבר כזה 'אבוד' לגמרי, חס ושלום. ועוד למדים מענין פסח

להתחזק מחדש באמונת חדוש העולם  
כדי ללמד על תפקידו המיוחד של "פסח  
שני" בעבודת כל יחיד ויחיד, כדאי ללמד  
את מה שבאר בספר החנוף (מצוה שפ): "משרשי  
המצוה, לפי שמצות הפסח הוא אות חזק  
וברור לכל רואי השמש בחדוש העולם. כי  
אז בעת ההיא, עשה עמנו האל ברוך הוא  
נסים ונפלאות גדולות וְשָׁנָה טָבַע הָעוֹלָם  
לְעֵינֵי עַמִּים רַבִּים, וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי  
הִשְׁגָּחְתוּ וִיכָלְתוּ בַּתְּחִילִים, וְאָז בְּעֵת הַהִיא  
הֶאֱמִינוּ הַכֹּל, וַיֵּאֱמִינוּ כָּל הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם  
לְעוֹלָם בְּאַמֶּת, כִּי הוּא בְּרוּךְ הוּא בְּרָא הָעוֹלָם  
יֵשׁ מֵאֵין בְּעֵת שְׂרָצָה, וְהוּא הֵעֵת הַיְדוּעַ, וְאִף  
עַל פִּי שְׂבָרִיאת הַיֵּשׁ מִן הָאֵין הוּא דָּבָר נִמְנָע  
מִדְּרָךְ הַטָּבַע, כִּי כְמוֹ כֵּן נִמְנָע לְבַקֵּעַ מְצוּלוֹת  
יָם, עַד עֲבוּר בְּתוֹכוֹ עִם כָּבֵד בִּיבֻשָׁה וַיִּשׁוּבוּ  
לְמִקְוֵי, וְלִהְיוֹת עִם גְּדוֹל וְרַב אַרְבָּעִים שָׁנָה  
מִלְחָם הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם יוֹם יוֹם, וַיִּתֵּר הָאוֹתוֹת  
וְהַמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה לָנוּ בְּעֵת הַהִיא שֶׁפָּלַן  
נִתְחַדְּשׁוּ בְּהַפֵּךְ הַטָּבָעִים.

וענן חדוש העולם, הוא העמוד החזק  
באמונתנו ובתורתנו, כי למאמיני הקדמות אין  
להם תורה וחלק לעולם הבא עם ישראל,  
ידוע הדבר, אין להאריך במפרסם. על-כן היה  
מראשו ברוך הוא לזכות במצוה זו הנכבדת  
כל איש מישראל, ואל יעכבהו אגס ורחוק  
מקום מעשותה, כי אם יקרהו עון שנגאנס  
בחדש הראשון ולא זכה בה עם הקודמים  
יעשה אותה בחדש השני.

ולפי שהוא יסוד גדול בדת, הגיע החיוב  
גם כן אף על הגר שנתגיר בין פסח ראשון  
לשני, וכן קטן שהגדיל בין שני הפסחים  
שחייבים לעשות פסח שני.

רואים מזה, את המיוחדות שבפסח שני,  
שאינ בכל מצוות שבתורה, כי בשאר המצוות  
והחגים, אם הפסדת - הפסדת! אף בינו  
שקדשת ימי חג הפסח הם כל כף עקרוניים  
בקיומה של דת ישראל הקדושה בלבנו, ואם

שלא התחיל עדין בעבודת הבורא, ואותן  
אנשים שזכו לשאת ארונו של יוסף הצדיק  
באו למדרגה גדולה עד מאד, והבינו בעצמם  
שאינם כלום, והיו נגד פניהם חשובים בטמאים  
- וזהו שאמרו "אנחנו טמאים כו' למה נגרע"  
- פרוש, בכל פעם שאנחנו מוסיפים עבודה  
אנחנו נגרעים בעינינו, כי ידענו ברור שלא  
התחלנו בעבודה לפי רוממותו. וזה שאמר  
משה להם: "עמדו ואשמעה" כו', פרוש,  
הוטב בעיניו מאד דבריהם, ואמר: 'אלך  
ואתפאר בדבריכם לפני הבורא ברוך הוא  
לאמר, הִישׁ עִם כְּזֶה שְׂיוֹתֵר שְׂעוּבָדִים אוֹתוֹ  
מִקְטִינִים עֲצָמָם עַד מְאֹד - וְאֲשַׁמְעָה מֶה  
שְׂיֵאמֵר הוּא בְּרוּךְ הוּא לְדַבְרִים הַלְלוּ' - וְהִשְׁיִבּוּ  
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּרוּךְ הוּא: "אִישׁ אִישׁ כּו' בְּדֶרֶךְ  
רְחוּקָה כּו', וְעָשָׂה פֶסַח בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי", לְרַמֵּז  
עַל הַצְּדִיק הַגְּדוֹל וְכו' - "כִּי יִהְיֶה טָמֵא אוֹ  
בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה", פְּרוּשׁ כַּנִּל, שְׂיָבֵא לְמִדְרָגָה  
גְּדוֹלָה שְׂדִמָּה בְּעַצְמוֹ כְּטָמֵא אוֹ כְּאֵדָם שֶׁהוּא  
בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא - "וְעָשָׂה פֶסַח  
בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי", 'פֶּסַח' נִקְרָא עַל שֵׁם הַקִּדְשָׁה  
הַגְּדוֹלָה, כִּידוּעַ, פְּרוּשׁ, שְׂיוֹסִיף בְּקִדְשָׁה תְּמִיד  
בְּהִתְחַדְּשׁוֹת שְׁנִית, כִּי כְּשִׁיקֵטן בְּעֵינָיו, תִּכְף  
וּמִיד יָבֵא לְהַשְׁגִּת מְדֻרְגוֹת הַיּוֹתֵר גְּדוֹלוֹת  
וַיְחַדֵּשׁ תְּמִיד מַעֲלָה וּמַעֲלָה עַד אֵין סוּף.

### אחדות עם ישראל ורפואה

בספר הקדוש 'ישמח ישראל' מבאר  
באריכות, שעקר טענתם של טמאי מת אלו  
היה, שרצו לדעת שרש חטאם שלא זכו לפסח  
ראשון, ואמר להם משה, כי נפרדו מכלל  
ישראל, הינו שפגמו באחדות, וכותב שם,  
שביום הזה אפשר לזכות לרפואה גדולה ולכל  
מיני ישועות, ומסים: וביום הזה שהתחיל  
מדת הוד מדת אהרן הכהן, "אוהב שלום  
ורודף שלום", נזכה לבחינת עושה חדשות  
שבבורא רפואות, ונזכה לתשובה שלמה  
ולהרגיש קדושה, ולהכליל את עצמנו בתוך  
כלל ישראל.

נחסר את אור החג הזה, תחסר לנו כל היהדות והאמונה, חס ושלום, על פן הגדיל ה' חסדו עמנו, והעניק לנו את אור החג הזה, גם כאשר הפסדנו אותו, כדי שאור האמונה לא יחשף מלבנו.

וצריך לדעת, שכל זה גם בימינו, שאנו לא יכולים גם לעשות פסח שני, עלינו לדעת, דכיון שהתורה הקדושה היא נצחית ושיבת בכל זמן, וגם פיוס, אם אדם מרגיש בנפשו שלא פעל היטב כראוי, לפי הכנתו, בימי הפסח הקדושים, הרי שביום זה, יוכל להתעלות ולהחזיר את כל הקדשות האבודות שלו, ולזכות לאור הבהיר של אמונה ודבקות הבורא המאיר בפסח ראשון ובפסח שני. ואמנם, הצדיקים הקדושים היו בוערים מאד ביום זה, ויש שהיו עורכים שלחנות טהורים בשמחה ובדבקות, כי קדוש היום לאדוננו.

### עבודת פסח שני - עבודת היחיד

כתב רבנו המהר"ל מפראג ז"ע (גבורות ה' פרק לח), 'פסח שני' הנקרא בלשון חכמים 'פסח קטן' בא בשביל עבודת היחיד, כי חלוק יש בין הכלל אשר הקדוש ברוך הוא הוא אלהיהם ובין היחיד, וכמו שיש עבודה לכלל מצד הכלל, כלומר, שזה העם הוא לו יתברך, כך יש עבודה מצד הפרט, שהוא אלהיו של זה הפרט ויש חלוק ביניהם. ובמדרש רבות פרשת שמות (פרשה ג) "אהיה אשר אהיה", אמר רבי יוחנן, אהיה אשר אהיה ביחידים, אבל במרבים על כרחם שלא בטובתם, כשהם משברים שניהם אמלך עליהם, שנאמר "חי אני נאם ה' אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלך עליכם". הרי ההפרש שיש בין המרבים ובין מעטים, כי המרבים - הקדוש ברוך הוא מלך עליהם והוא אלהיהם, על כל פנים. ובניחוד הוא אלהיו כאשר הוא מקבל אלהותו.

ולפיכך יש שני פסחים, פסח ראשון לצבור ופסח שני ליחיד, דהינו יחיד נדחה לפסח

שני ואין רבים נדחים, כי רבים אין צריכים הכנה, שאף בטמאתם השם יתברך אלהיהם והם עובדים לו, שאף על גב שאין ראויים מצד עצמם, אבל היחיד הוא צריך טהרה וקדושה, שאם היחיד יש לו הכנת עצמו אז השם יתברך לו לאלהים, ואם לא אין השם יתברך לו לאלהים... ולפיכך רבים אינם נדחים שאין צריכים טהרה אבל היחיד צריך טהרה ונדחה. ומי שלא עשה פסח ראשון יעשה פסח שני בחדש השני, והוא מורה על העבודה של יחידים שהוא בא בחדש השני ואינו רק יום אחד יום פרטי בלבד, אבל חג המצות הוא שבועה מספר כללי, כי העבודה הראשונה מצד האמה הכללית אשר נקרא אלהי ישראל, ופסח שני מצד הפרטי ולכך הוא יום אחד, והוא בחדש השני כי ראוי הוא כך כי ראשון הוא עבודה הכללית ואחר כך הפרטית, וכדי להורות, שהוא יתברך אלהיהם על כל פנים, לפיכך אין רבים נדחים אפלו הם טמאים יעבדו לפניו; עד כאן לשון קדשו.

נמצינו למדים, ששרש החלוק בין שני הפסחים הוא, שפסח שני הוא עבודת היחיד הפרטי, והוא משתנה מאדם לאדם, וככל שיעשה יותר הכנה לקבל את האור האלקי, כך יזכה לקדשת השם יתברך והשראת שכנית עזו יתברך שתשרה עליו, ועל פן גם בזמן הזה, עלינו לנצל את היום הקדוש הזה של י"ד באדר, שבו מאירה הארת עבודת היחידות, בינינו לבין השם יתברך, וככל שנעביר את היום הזה בקדושה ובטהרה, כך נזכה שאור השם יתברך ישרה עלינו ונזכה להתקרב אליו יתברך.

### לעשות מנהג לחבה יתרה

כתב הרמ"ע מפאנו ז"ע (מעין גנים פ"ג) יש לדון לזכות הכלתי חוששים לפסח שני, ממה נפשך, אם היו רב צבור עושין בטהרה את הראשון - אין רב צבור חוששים לפסח שני לעשותו יום טוב, אלא מעוט הקהל שהיו טמאים בראשון עושים את השני, והוא יום

טוב שלהם, שלא גרע מיחיד המביא קרבנו שנוהג בו מנהג יום טוב. אבל אין אנו נזקקים לעשות זכר למנהג יחידים. ואם היו רב קהל טמאים ועושים את הראשון בטמאה - אין פסח שני נוהג באותה שנה כלל, והאידינא כלנו טמאי מת, ואם מהרה יבנה בית המקדש בניסן, ונהיה רדופים לעשות הפסח בטמאה אין כאן פסח שני, מפל מקום, העושה זכר למקדש לחבה יתרה גם בפרט הזה לא הפסיד. עד כאן לשונו.

ומזה משמע שאשרי הזוכה לצין את היום הזה ולאכל בו מצות זכר לפסח שני, ולבקש אז מהשם יתברך על רצוננו העמק שלא נגרע מקדשת ישראל ויהיה חלקנו וגורלנו בכלל ישראל מקימי מצוותיו יתברך ואוהבי שמו.

וכתב בשל"ה הקדוש (יומא, פרק דרך חיים תוכחת מוסר) שיש ענין לקרא ביום הזה את פרשת פסח שני. ובפרט מנהג פשר הוא לעשות פן הדר בירושלים עיר הקדש, תבנה ותכונן, במהרה בימינו, שאין אומרים שם תחנון, ואשרי המשכיל; עד כאן לשונו.

### לא יכלו לעשות הפסח

וצריך לדעת ששרש התהוות מצות פסח שני, הוא עמק מאד מאד, כמו שפרש בעל החדושי הרי"מ מגור זי"ע, את ענין פסח שני, וזו לשונו, כתוב "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו כו' ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע כו'. ותמוה, דהרי תרוצם בפיהם שהם טמאים לנפש אדם, והיא הנותנת. עוד תמוה הלשון "ולא יכלו" שאין מוכן כלל, עוד תמוה לשון "למה נגרע", שאמרו, דהרי לא היתה אלא שאלה אם לעשות או לא, ואפשר שיצוה להם לעשות. אמנם הגה בספ"ה (דף כה ע"א) קאמר אותם אנשים מי היו? נושאי ארונו של יוסף, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, מישאל ואלצפן היו, שהיו עוסקים בנדב ואביהו. רבי יהודה

אומר, אם נושאי ארונו של יוסף היו, כבר היו יכולים לטהר, אם מישאל ואלצפן היו יכולים היו לטהר, אלא עוסקים במת מצוה היו שחל שביעי שלהן בערב פסח; עד כאן.

והנה דויע, כי דור המדבר היו דור דעה, ומתחלה לא ידעו כלל שאין להם לעשות עכשו קרבן פסח, דהא במועדו אפלו בטמאה, רק כשהלכו לעשות הקרבן פסח לא יכלו לגשת לעשות. וזה פרוש "ולא יכלו" ממש, וזה היה בעיניהם לפלא, להיות שהיו עוסקים במת מצוה, ומצוה גוררת מצוה, ואם פן היה צריך שיוכלו לעשות הפסח ביותר תקף הקדשה, מצד פי המצוה מסייעת שגוררת מצוה, ועל זה הלכו לשאל "למה נגרע", כי היינו צריכין לעשות הפסח בקדשה מצד שאנחנו טמאים לנפש אדם, דהינו מת מצוה, ומצוה גוררת מצוה, ולמה נגרע, שאין אנו יכולין כלל לגשת. וגם בעיני משה היה לפלא. וכן התשובה על זה שאין עכשו זמןם לעשות הפסח רק בי"ד באיר, והבן.

נמצא לפי דבריו הקדושים, שהקדשה של פסח שני נמשכה על ידי הכנתם בקיום מצוה אחרת, ורק שהזמן מיחד, לכן התאחרו בקיום קרבן פסח שני, כרצון ה', ובדרך רמז אפשר להוסיף בשביל להתחזק ולהתעורר, שכשאדם מתעורר מאד בתשובה על בחינת טמאת מת שבו, ומתפלא, איך אחרי שכל כך התעוררתי לשוב בתשובה איני יכול להתחזק, כי בתחלה, עובר על האדם נסיון קשה מאד בתשובה, והכל חשוף לו לגמרי, ומרמזים לו מהשמים: "המתן, חכה בסבלנות, כי הקדשה שלך פעלה גדולות ונצורות בשמים" - וכשיגיע הזמן יאיר עליך אור מלך הכבוד בהארה גוראה ונפלאה עד מאד.

התשובה הגדולה להתקרב אל השם יתברך מוכא בספר הקדוש 'תפארת שלמה' בענין פסח שני, במאמר האנשים הטמאים שהיתה תשובתם גדולה מאד לעשות הפסח ומקירות

אולי על פי דברי קדשת מאמר הרבי הנקן  
מנארקע זצלה"ה על אומרם ז"ל: 'אנס  
רחמנא פטריה', הינו מה שהוא אנוס ואינו  
יכול לבנו בכל הפגנות הראויות, רחמנא  
פטריה, הינו שהשם יתברך מעלה עליו כאלו  
בנו בכל הפגנות הראויות, וכביכול פאלו השם  
יתברך עשה בעדו, וזהו ששאלו "למה נגרע",  
הלא אנוסים היינו, ובנדאי כביכול השם יתברך  
עשה בעבורנו, וצריכים אנחנו להרגיש האורות  
הקדושים מהמצוה הזו, "ולמה נגרע", מדוע  
נרגיש בנפשנו הגריעות כמקדם, ונחסר לנו  
מצות קרבן פסח.

ועוד שאלו "לבלתי הקריב את קרבן ה'  
בתוך בני ישראל", כי אפלו מי שפוגם חס  
ושלום, עם כל זה על ידי התפללות בתוך  
כנסת ישראל, השם יתברך מבטיח: "קדשים  
תהיו", שהשם יתברך מבטיח שלא ימות בלי  
תשובה ויהיה בחינת קדוש. אם בן מי שנאנס,  
או אפלו במזיד, עם כל זה, על ידי התפללות  
בהכלל ישראל לא יחסר האורות דקדשה  
מחלק המצוה, וכמו שאמר הרבי ר' אלימלך  
זי"ע, שיש עולם 'כל ישראל' והעולם ההוא  
שלם בלי פגם, ואם האדם מקשר עצמו שם  
בהתפללות ההיא, אז נתקן בקדשה עלינונה.

[ועל בן אמרו] "למה נגרע" - שגם אנחנו  
נכללים בהכנסת ישראל, ובאמת רק על ידי  
הכניעתם היו בעיני עצמם גרועים, "ויאמר  
אליהם משה עמדו ואשמעה" וגו', רוצה  
לומר, מה שאתם מרגישים חסרון מצות קרבן  
פסח היא משום שהיה צריך להתחדש על  
ידיהם מצוה חדשה - מצות פסח שני, וכן  
רצון השם יתברך כבכל מצוה שבתורה,  
ולפיכך הרגשתם חסרון חלק המצוה והקדשה,  
אבל באמת מצות 'פסח שני' כבר קימתם  
בתוך בני ישראל, כי כביכול השם יתברך  
עשה בעבורכם.

היוצא לנו מזה, בכל דבר שבקדשה, בתורה  
ובתפלה ובכל מצוות שבתורה, אם לב האדם  
יחפץ לעשות ואינו יכול, ולבו נשבר מזה,

לכם צנחו (במדבר ט, ז) למה נגרע מלהקריב  
קרבן ה'. על פן נעטר להם ה' ונתן להם  
מצות פסח שני. כי על ידי תשוקתם הנכונה  
לפני ה', המשיכו הלכות חדשות. הנה כמותם  
- אם תגבר התשוקה בלב איש מבני ישראל  
אל הארץ ובנו בית המקדש, הלא חיש מהר  
יעתר להם, כי הלא בנוי ועומד הוא למעלה,  
רק שצריך לבקש עליו להורידו כמו שכתוב  
(דברים יב, ה): "לשכנו תדרשו ובאת שמה".  
וכמו שאמר דוד המלך, עליו השלום,  
שהתעורר מעצמו על בנו בית המקדש "ועתה  
לו ה'", כמבאר בכתוב, ועל שם זה נקרא  
'דביר ביתך', לשון דבור, שצריך לבקש  
מהשם יתברך עליו להבנות במהרה. עד כאן  
לשון קדשו.

ונמצינו למדים מדברי התפארת שלמה'  
עצה נפלאה לעבודת השם, שהעקר הוא  
הדבור, להוציא את הכסופים והרצונות שלו  
בפה ממש, לשפך לבו להשם יתברך על כל  
מה שחסר לו בעבודת השם, וממילא יזכה  
להתקרבות הגדולה - שהקדוש ברוך הוא  
כביכול בעצמו יקרבו אליו יתברך, ויזכה  
לחדש מעשיו כבראשונה, ועל בן בימים הללו  
שקדם פסח שני, אז הוא זמן הפמיהה והזעקה  
האנושה מעמק הלב, שאנו רוצים להתקרב  
להשם יתברך ויהי מה, ולמה נגרע וכו', ועל  
ידי זה נזכה לגאולה הכללית והפרטית.

### כשלבנו נשבר - הקדוש ברוך הוא עושה בעבורו

וכן כתב בספר הקדוש 'תפארת שמואל',  
וזו לשונו, ויאמרו אנשים ההמה אליו אנחנו  
טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב  
את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל, ולהבין  
המקרא קדש, הלא המה עצמם אמרו הטעם  
'אנחנו טמאים', ולמה שאלו 'למה נגרע', ועין  
באור החיים הקדוש, וגם הלא כל אחד ואחד  
צריך לראות מעלת חברו וחסרון עצמו, כתפלת  
הרבי ר' אלימלך, ומדוע אמרו "למה נגרע".



שאינו יכול להוציא מן הכח אל הפעל, השם יתברך הבוחר לבות וכליות כביכול, עושה בעבורו, ומעלה עליו כאלו עשה אדם המצוה בפעל, וזוהי להרגיש האורות הקדושים מהמצוה; עד כאן לשונו.

ומזה יוצאת לנו התחזקות נפלאה, כאשר אנו רואים שלא עלה בדינו להיות כרצונו יתברך, ולבנו מכה בקרבנו, ומיסרנו מאד, עצם ההתעוררות הזאת גופא - מעלה שעשועים נפלאים כאלו בשמים, שבוה בעצמו אנו יוצרים כלי חדש לאור העליון, והקדוש ברוך הוא כביכול, נותן לנו הזדמנות חדשה לתקן את המעשים, ולהיות טהורים לגמרי כבתחלה.

### יום גס והשפעת הקדשה

כתב החתם סופר זי"ע, להבין טעם המצוה של פסח שני, ולא מצינו כזאת בשאר מצוות עשה, כגון אם לא היה לו ארבע מינים או סכה בחרג שיעשה מצוה זו בט"ו לחשוון או בדומה לזה. ויש לומר, שקדשה גדולה קבלו ישראל על ידי אכילת המן שלא היה בו שום כח גשמי, רק כלו רוחני, ואפלו שום ראיה גשמית לא היתה בו, שהיו טועמים בו כל מיני מטעמים שרצו לטעם, אבל לא ראו שום דבר בעיני הגשמיים, ועל ידי זה גברו עיני רוחניות שלהם עד שהיו ראויים אחר כך למצמד הר סיני וקבלת התורה, ואלולי שלא טעמו ישראל טעם מן בהעוגות שהוציאו ממצרים, לא היו ראויים לקבלת התורה. וידוע, דהמן התחיל לירד בט"ו לחדש איר, לכן צותה תורה על עשיית פסח שני בט"ו לחדש איר שהוא גם כן יום גס שהתחיל בו קדשת ישראל, דאלו הוציאנו ממצרים ולא האכילנו את המן לא היינו ראויים אחר כך לקבלת התורה, ולכן לא צותה תורה בשאר מצוות כן... פסח שני שהוא רמז לאכילת המן ותוספת קדשה לישראל, ומה לו לגר באכילה זו. עד כאן לשונו.

ורואים מזה את מעלת היום הזה גם בזמננו, שלפי דברי החתם סופר זי"ע, זהו יום המסגל לנסים, ונמשכת הקדשה של ימי הפסח הקדושים, כי זאת עלינו לדעת, שקדשה שזכינו לה - לא וזה ממקומה, אלא היא מותרת רשימו דקדשה, וכיון שאז היתה השפעת המן, ורק על ידי זה יכלו לקבל את התורה הקדושה, נמצא שיום זה מסגל להשפעת הפרנסה דקדשה ולהצלחה בלמוד התורה הקדושה, ולזכות לקמח המביא לידי תורה, שזה הכל תלוי בהשגחה פרטית ובבקשת הרחמים.

### פסח שני - המשך ההכנה לפסח ראשון

מוכא בספר 'נאות דשא' (עמוד קכג) כתב הרב הקדוש רבי דוד מסוכטשוב זי"ע, יש להבין על פי דברי הזהר הקדוש, דענין פסח שני הוא שנמשכו ה' יום מפסח ראשון, ובגמרא (גטין ע"א) דאחר הרגל הוא ל' יום. וכבוד קדשת אדוני, אבי-זקני, מורי ורבי (בעל האבני גור זי"ע) אמר, שכפי מסת ההכנה קדם זמן המקדש, כמו כן נמשך לאחריו. ולכן בשבת שזמן ההכנה תלתא יומי מקמי שבתא [שלשה ימים לפני שבת] כמו כן נמשך תלתא יומי אחר השבת, וביום טוב שזמן ההכנה ל' יום (פסחים ו' ע"ב) נמשכת הקדשה לאחריו גם כן ל' יום, ולפי זה יתפק מאמר הזהר הקדוש, כי כל ענין פסח שני הוא מצד ההכנה לפסח ראשון.

### פסח שני - גלוי ההשתוקקות שבבלב

והנה ועקתם של הטמאים "למה נגרע" הולידה את המצוה של פסח שני! בספר הקדוש 'שיח יצחק' לסבא קדישא מבוהוש זי"ע כתב, שההשתוקקות האמתית והנמרצת לעשות מצוה, יש בכחה להסיר את המניעים והמכשולים, כי לכאורה מה שיף לשאל "למה נגרע", הרי הם טמאים וכי יש להם טענות על כך? אלא שבטענתם זו גלו תשוקה נוראה

## הלמוד מפסח שני - שלא להתיאש

מוכא בספר הקדוש 'בית ישראל' (אמר תשכ"ט) פְּרֻשַׁת פֶּסַח שְׁנִי - לְמוֹד לְכָל עוֹבֵד הַשֵּׁם שְׁלֵא יִתְיָאֵשׁ, אִף שֵׁישׁ לוֹ הַסְתְּרוֹת, עַל יְדֵי הַשְּׁתוֹקְקוֹת וְרֻצוֹן טוֹב, אִף מְחַצֵּה שֶׁל בְּרִזָּל אֵינוֹ מִפְּסִיק. כְּתִיב "אֲנַחְנוּ טְמֵאִים וְכוּ' לָמָּה נִגְרַע". וְאִיתָא בְּשֵׁם הַחֲדוּשֵׁי הַרִי"ם וְ"ל מָה הִיָּה הַטְעָנָה "לָמָּה נִגְרַע" הֵם אָמְרוּ "אֲנַחְנוּ טְמֵאִים"! אֲבָל מָזָה יֵשׁ לְלַמֵּד שְׁלֵא יִתְיָאֵשׁ, וְאִף שֶׁהֵיוּ טְמֵאִים צָעֲקוּ לָמָּה נִגְרַע וְעוֹרְרוּ בְּשָׂמִים עֲנִין פֶּסַח שְׁנִי.

וְיֵשׁ חֲלוּק כָּאֵן מְטַעֲנַת בְּנוֹת צְלָפְחָד. שְׂאִיתָא שֵׁם כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד כּוּ' כֶּף כְּתוּבָה פְּרָשָׁה זֹו לְפָנֵי. וְהֵם זְכוּ לְגִלּוֹת זֹאת. אֲבָל כָּאֵן לֹא הָיָה פְּרָשָׁה כְּתוּבָה, רַק הֵם עוֹרְרוּ עֲתָה שְׁנוּלֵד פְּרָשָׁה חֲדָשָׁה. שְׁלֵא יִגְרַע מֵהֵם לְהַקְרִיב קֶרְבֵּן ה'. וְזֹאת לְמוֹד לְכָל הַדּוֹרוֹת, אִף שְׂאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְאִף שְׁלֵא נִתְקַן מִקְדָּם עַל יְדֵי הַשְּׁתוֹקְקוֹת, יְכוּל לְהִגְיַע לְהַתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְלַהֲטַהֵר אִף שֶׁהָיָה טְמֵא וְהָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה - יְכוּל לְהַתְקַרֵּב. וְזֶה שְׂפָתִיב כָּאֵן "טְמֵא לְנַפְשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה לְכֵם אוֹ לְדַרְתֵּיכֶם", הַרְמֵז 'לְדַרְתֵּיכֶם' - לְכָל הַדּוֹרוֹת גַּם כֵּן, וְעֲשֵׂה פֶסַח לַה' עַל יְדֵי הַשְּׁתוֹקְקוֹת.

## לזכות להתקרב ולקום מהנפילה

מוכא בספר הקדוש 'לב שמחה' (ח"ב עמוד נב לפסח שני) בְּפְרֻשַׁת פֶּסַח שְׁנִי כְּתִיב "עָמְדוּ וְאֲשַׁמְעֵה" וְגו', מִן הַנְּרָאָה שֶׁפֶסַח שְׁנִי הוּא זְמַן שְׂאֲפָשֶׁר לְעַמֵּד וְלִשְׁמַע; הִינּוּ שֵׁישׁ זְמָנִים שְׁנִתְּןָ לְקוּם מִהַנְּפִילָה וְלְעַמֵּד עַל עָמְדוֹ בְּהַתְחַזְקוֹת נִפְלְאָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

וְעוֹד מוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'בֵּית יִשְׂרָאֵל' (אמר תשי"ח צה ע"ב), וְזוֹ לְשׁוֹן קְדוּשׁוֹ: אִיתָא בְּסִפְרֵים, שֶׁהֵימִים בֵּין פֶּסַח לְשָׁבוּעוֹת מְסֻגְלִים לְהַתְקַרְבוֹת הָאָדָם לְעַבְדוֹת הַשֵּׁם כְּעֵין חַל הַמוֹעֵד, הַכְּנָה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה וְלְקַבְּלַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם מְחֻדָּשׁ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.

וְנִפְלְאָה לְקִיָּם רֻצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְמִרוֹת שְׂיָדְעוּ הֵיטֵב שְׁלֵא שְׂיָדְעוּ שֶׁיִּקְיָמוּ אֶת הַמְצָוָה, אֲבָל כֵּיוֹן שְׁלֵא עָזְבוּ אֶת הַהֲשְׁתוֹקְקוֹת, נִתְגַּלְתָּה בְּזִכּוֹתֵם פְּרָשָׁה חֲדָשָׁה, שְׁעַל יְדָה גִּלּוֹ לְהֵם הַדְּרָךְ שָׁבָה יוֹכְלוּ לְהִגְיַע לְמַחֲזוֹ חֲפָצָם.

וְעֲלִינוּ לְזַכֵּר, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְרַמֶּזֶת לָנוּ עַל "אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טְמֵא לְנַפְשׁ אָדָם", שְׁזֶה סוֹכֵב וְהוֹלֵךְ עַל טְמֵאֵת נַפְשׁ הָאָדָם מְעוֹנוֹתָיו וְשָׁבוּשׁ הַדְּעוֹת, וְנִמְצָא בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה מִן הָאֲמוּנָה, וְיֵישׁ לוֹ כְּמִיָּה פְּנִימִית לְשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַהֲתַקְרֵב אֵלָיו, אֵל יֹאמֵר: "הֵן הַתְּרַחֲקָתִי כָּל כֶּף אִיךְ אֲפָשֶׁר לְשׁוֹב? כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ", אֵל יֹאמֵר כֵּן! אֲלֹא יִגְבִּיר אֶת הַהֲשְׁתוֹקְקוֹת וְיִצְעַק: "לָמָּה נִגְרַע", וּבְזִכּוֹת הַהַתְּאֲמָצוֹת לְהַתְקַרֵּב לְקְדוּשָׁה, יִפְתַּח לוֹ ה' שְׁבִיל חֲדָשׁ שְׂדֵרְכוֹ יוֹכֵל לְעַבֵּר בְּנִקְל לְמַחֲזוֹ חֲפָצוֹ, שְׁזֶה סוֹד הַתְּרַעֲוִין פְּתִיחִין שֶׁל פֶּסַח שְׁנִי.

מוכא בגמרא (סנהדרין קג ע"א), מְנַשֶּׁה עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים, דְּכְתִיב בֵּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמַלְכוֹ, וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מְלָךְ בִּירוּשָׁלַיִם, וְיַעֲשֶׂה אֲשֶׁרָה כְּאֲשֶׁר עֲשָׂה אַחָאָב מְלָךְ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה מְלָךְ אַחָאָב? עֲשִׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין, מְנַשֶּׁה כְּמָה מְלָךְ? חֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ, דֵּל מְנַיְהוּ עֲשָׂרִים וְתַרְתִּין, פֶּשׁוּ לְהוּ תְּלַתִּין וְתַלַּת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי, מֵאֵי דְכְּתִיב "וַיִּשְׁמַע אֵלָיו וַיַּחֲתֹר לוֹ", וַיַּעֲתֹר לוֹ מִבְּעֵי לַה'! מְלַמֵּד שֶׁעֲשֵׂה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמִין מַחְתָּרַת בְּרַקִּיעַ כְּדֵי לְקַבְּלוֹ בְּתְּשׁוּבָה מִפְּנֵי מַדַּת הַדִּין. וְרַשִׁי מְפָרֵשׁ בְּדַבּוּר הַמַּתְחִיל 'מַדַּת הַדִּין' - הִיָּתָה מְעַכְבַּת שְׁלֵא לְהַקְבִּיל פְּנֵי מְנַשֶּׁה בְּתְּשׁוּבָה, וְעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְתָּרַת בְּרַקִּיעַ וּפֶשֶׁט יְדוֹ וְקַבְּלוֹ בְּלֹא יְדִיעַת מַדַּת הַדִּין. וּמַכָּל זֶה רוֹאִים אִיךְ שֶׁהַתְּשׁוּבָה לְהַתְקַרֵּב פּוֹרְצַת אֶת כָּל הַגְּבוּלוֹת וְהַהֲגְבָלוֹת, וְאֵין שׁוּם צְמִצּוּם לְהַתְּפַשְׁטוֹת חֲסֵדוֹ יִתְבָּרַךְ הַעֲצוּם לְקַרֵּב כָּל יְהוּדֵי שְׂרוּצָה לְהַתְקַרֵּב, וּמַגְלָה אֶת הַהֲשְׁתוֹקְקוֹת בְּפִיו.

"תבואתה לראש יוסף". אף נראָה דהנה אָמרו ו"ל (חלין ס' ע"ב) שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלִבְנָה, צַדִּיקִים יִקְרְאוּ עַל שְׁמֵךְ, יַעֲקֹב הַקָּטָן שְׂמוּאֵל הַקָּטָן דָּוִד הוּא הַקָּטָן, וְנִרְאָה הַפְּרוּשׁ, דְּקָטָן הוּא שְׂאִין לוֹ דַּעַת עֲצָמוֹ אֲלֵא שְׂנִסְמָךְ עַל דַּעַת הַגְּדוֹל, וּבִשְׁ"ס קְדוּשִׁין (כ"ב ע"ב) עָבַד קָטָן כְּבַהֲמָה דְּמִי, וּבַהֲמָה אֲדַעְתָּא דְּמַרְה אֲזֵלָה [בַּהֲמָה הוֹלֵכֶת עַל דַּעַת אֲדוּנִיָּה], וְעַל כֵּן צַדִּיקִים שְׂמִיבְטְלִין אֶת דַּעְתָּם וּרְצוֹנָם לְרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַלֵּיו הֵם נִסְמָכִים בְּכָל דְּבָר כְּמוֹ שְׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (תהלים קלא): "נִפְשֵׁי כְּגַמְלַי עָלַי אָמוּ", וּמִקְבְּלִין בְּתַמִּימוֹת מֵאֲמַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלֵי הַתְּחַמּוֹת, וְעַל כֵּן נִקְרְאוּ קָטָן. וְכֵמוֹ הַלְּבָנָה שְׂנִקְרְאָה 'קָטָן', שְׂאִין לָהּ אוֹר מֵעֲצָמָה אֲלֵא שְׂמִקְבְּלַת מֵאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, כֵּן הַצַּדִּיקִים שְׂמִיבְטְלִין דַּעְתָּם וּרְצוֹנָם לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וּמִקְבְּלִים בְּרִצּוֹן כָּל הַבָּא עֲלֵיהֶם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבַמְדָּרָשׁ (ב"ר פ' סה) "הֵן עֲשׂוּ אַחֵי אִישׁ שְׂעִיר" - גָּבַר שְׂדִין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר "וּשְׂעִירִים יִרְקְדוּ שָׁם", "וְאֲנֹכִי אִישׁ חֵלֶק", כְּמָה דְּאֵת אָמַר "כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ", וּפְרוּשׁ "אֲנֹכִי אִישׁ חֵלֶק" - שְׂאִינִי צְרִיף לַהֲשַׁתְּדְלוֹת, אִם יִהְיֶה רִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִי לִי הַבְּרָכוֹת אֲשֵׁינִן בְּלֵי הַשַּׁתְּדְלוֹת, וְאִם לֹא אֵין לִי חֶפֶץ בָּהֶן! וְכֵמוֹ כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עַלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, "נִפְשֵׁי כְּגַמְלַי עָלַי אָמוּ" כְּנ"ל, וְאָמַר עוֹד (שְׂמוּאֵל ב' טו): "וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא חֲפָצְתִי בָּךְ הִנְנִי יַעֲשֶׂה לִי כְּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו".

וְהִנֵּה יוֹסֵף הַצַּדִּיק עִם כָּל חֲכָמָתוֹ הִרְבֵּה כְּמֵאֲמַר הַפְּתוּב (תהלים קה) וּזְכַנְיוּ יַחֲפָם, וְהִנֵּה רֹאשׁ הַשְּׂבָטִים, הִיָּתָה בּוֹ בְּחִינַת תְּמִימוֹת וּבְטוּל לְרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂתִרְאָה שְׂעֵמַד י"ב שָׁנִים בְּמִצְרַיִם בְּבֵית הַסֵּהַר וְלֹא הוֹדִיעַ לְאָבִיו, שְׂבּוּדָאֵי הָיָה בָּא וּפּוֹדָה אוֹתוֹ בְּכָל מָמוֹן שְׂבַעוּלָם, אֲבָל הוּא בְּצַדִּיקוֹתוֹ הֵנִיחַ הַכָּל לְרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בָּאֵם יִהְיֶה רִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיָבֹא יַעֲקֹב וַיִּפְדֶּה אוֹתוֹ, בְּעֲצָמוֹ יוֹדִיעָהוּ, וְאִם רִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂיָשֵׁב בְּבֵית הַסֵּהַר הוּא מִקְבֵּל עַלְיוֹ בְּאַהֲבָה, וְהִיא שְׂעֵמְדָה לוֹ בְּנִסְיוֹנוֹ

וְזֶה עֲנִין פֶּסַח שְׁנִי, אֵף שְׂלֵא עֲשֶׂה וְהַתְּקַרֵּב בְּפֶסַח רֵאשׁוֹן, יֵשׁ עֲצָה לַהֲתַקְרֵב בְּפֶסַח שְׁנִי. וְכֵן אֵיִתָּא ב'סִפְר הַזְּכוּת' עֲנִין פֶּסַח שְׁנִי, אֵף שְׂלֵא נִתְקַן בְּנִיטָן - יְכוּל עֲתָה לַהֲתַקְרֵב, וְכֵן הָיָה אֲזַ עַל יְדֵי הַשְּׂתוֹקְקוֹת שְׂלָהֶם, שְׂאָמְרוּ לְמָה נִגְרַע כּוֹ' - נִתַּן לָהֶם פֶּסַח שְׁנִי, כְּדִכְתִּיב "עֲמַדוּ וְאֲשַׁמְעָה מַה יִּצְוֶה ה', שְׂלֵא הִיָּתָה כְּתוּבָה פְּרָשָׁה זֹו כְּמוֹ אֲצַל בְּנוֹת צְלָפְחָד, רַק עַל יְדֵי הַשְּׂתוֹקְקוֹת שְׂלָהֶם נִתַּן לָהֶם פְּרָשָׁה זֹו, וְזֹאת נִקְבַע גַּם לְדוֹרוֹת, וְזֶה דְּכִתִּיב "אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם". יְכוּל הָאָדָם גַּם כֵּן לְזַכּוֹת לְתַקַּן אֶת עֲצָמוֹ לְמִי שְׂלֵא תִקַּן בְּפֶסַח רֵאשׁוֹן. וְכִתִּיב 'עֲמַדוּ, אִם הֵם עֲמַדוּ וְהַשְּׂתוֹקְקוּ - עַל יְדֵי זֶה זָכוּ, כְּעִין דְּאֵיִתָּא "הַתִּיַצְבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה'", אִם הֵם עוֹמְדִים וּמִתִּיַצְבִים - אֲזַ רוֹאִים אֶת יְשׁוּעַת ה'.

וְזֶה עֲנִין הַכְּנַת הָאָדָם וְהַשְּׂתוֹקְקוֹת שְׂלוּ בְיָמִים אֵלוּ, וְכֵן אֵיִתָּא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ, שְׂבִיּוֹם הַזֶּה נִפְתַּחִים שְׂעָרִים לְכַנֵּי אָדָם עַל ז' יָמִים, וְהַיָּמִים מְסֻגְלִים לְתַקוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְעֲנִין פְּתִיחַת הַשְּׂעָרִים הוּא עַל פִּי מַה שְׂהִגִיד כְּבוֹד קְדֻשַׁת אֲדוּנֵי אָבִי ו"ל (הָאֲמָרִי אֲמַת) בְּשֵׁם הַחֲדוּשִׁי הַרִי"ם ו"ל, הָאָבוֹת נִקְרְאוּ 'דוּפְקֵי בְּתִשׁוּבָה', וּמִתְעוֹרֵר הַכַּח מְהֵאָבוֹת וְצַדִּיקִים הָרֵאשׁוֹנִים לְסַיַע לְהָאָדָם לְשׁוּב אֶל ה', וְאוּלַי עַל זֶה רָמְזוּ "אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם" עַל אֲרוֹנוֹ שְׂל יוֹסֵף אוֹ עַל נִדְב וְאָבִיהוּ, כְּדְאֵיִתָּא בְּגִמְרָא, שְׂיֵשׁ לָהֶם הַסִּיוַע מֵהַצַּדִּיקִים לְכָל הַדּוֹרוֹת.

### פֶּסַח קָטָן עַל שֵׁם יוֹסֵף קָטָן שְׂל שְׂבָטִים

כְּתַב בְּסִפְר הַקְּדוּשׁ 'שֵׁם מְשֻׁמְאָל' (פְּרָשַׁת קְדוּשִׁים, פֶּסַח שְׁנִי): יֵשׁ לַהֲתַבּוֹנֵן מְדוּעַ פֶּסַח שְׁנִי נִקְרָא 'פֶּסַח קָטָן' בְּמִשְׁנָה (ר"ה פ"א מ"ג). וְנִרְאָה דְּהִנֵּה בַמְדָּרָשׁ (רִישׁ פ' בְּשַׁלַח), שְׂפֶסַח שְׁנִי הוּא בְּזְכוּת יוֹסֵף. וְהִנֵּה בַמְדָּרָשׁ (פ' וַיַּשׁ) יוֹסֵף קָטָן שְׂל שְׂבָטִים הָיָה. וַיֵּשׁ לְהַבִּין לְמָה נִקְרָא קָטָן שְׂל שְׂבָטִים? אֲדַרְבָּה! מְצִינוּ שְׂנִקְרָא רֵאשׁ לְשְׂבָטִים. וּבַמְדָּרָשׁ (סוֹף פ' וַיַּחֲזִי) שְׂאָמַר יוֹסֵף לְשְׂבָטִים אֲתֶם הַגּוֹף וְאֲנִי הָרֵאשׁ, דְּכִתִּיב

## אני שואל עצה ותחבולה להתקרב

וכתב הרב הקדוש רבי נתן מברסלב זי"ע (לקוטי הלכות, גבית חוב מהיתומים, הלכה ג, אות יח), וזה בחינת פסח שני, שמצוה זו לא נתנה על ידי משה עד ששאלו הטמאים "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' וכו'. הינו פנ"ל, שבזה מרמזין שאין שום יאוש בעולם, כי אפלו מי שהוא טמא או בדרך רחוקה מאד מה' יתברך, ואינו יכול להקריב את קרבן ה' במועדו, שאינו זוכה לעבד עבודתו תמיד בסדר במועדו ובזמנו כראוי לאיש ישראל, אף על פי כן, אם אינו מיאש עצמו מחמת זה, והולך אל הצדיק האמת, שהוא בחינת משה, לדרש את ה' ושואל ומבקש: "למה נגרע להקריב את קרבן ה' וכו', כי אף על פי שטמאתי את נפשי ונתרחקתי מה' יתברך, אף על פי כן אני שואל עצה ותחבולה איך להתקרב לה' יתברך, פי בודאי יש עצה גם בשבילי איך להתקרב לה' יתברך, אף על פי שהייתי טמא ובדרך רחוקה מה' יתברך, ואני ה' יתברך מלא רחמים עליו וזוכה על ידי זה לתכלית העליה, וזוכה על ידי זה להוסיף פרשה בתורה.

ויהי רצון, שזוכה בימים המאירים האלו, אשר השערים פתוחים לרוחה, שזוכה להכנס לפני ולפנים של היכל הקדשה, ונעסק בתורה הקדושה בהתמדה, בהכנה לקבלת התורה מחדש, ונזכה לעשות מחדש עצות ויגדרים להנצל ממה שאנו צריכים להנצל, ולהחזיר לעצמנו את התבערה הגדולה של אש קדש בעבודת השם ובהתעוררות אהבה ויראה מהשם יתברך, ובפרט ביום פסח שני, הקדוש והנפלא - יום ההזדמנות החוזרת להיות שוב פרצונו יתברך, אחר שכבר היינו טמאים ובדרך רחוקה, ויהי רצון שזוכה בקרוב ממש, לבנין בית המקדש ולגאולה השלמה על ידי משיח צדקנו, אמן.

עם אשת פוטיפר שאמרו ו"ל (רש"י בראשית לט, א) שלשם שמים נתפונה, שראתה באיזטרלוגין שלה שעתידה להעמיד בן ממנו, ובודאי מה שראתה ראה גם הוא או שהודיעה לו, והיה מקום וכו' נרחב לפני יצר הרע לפתותו, ומפל מקום הוא לא הביט על התחכמות, אלא שקבל מאמר השם יתברך בתמימות שדבר זה אסור, ולא הביט על דעתו כלל, אם דבר זה נכון לפניו לעשותו או לא.

ועל כן נקרא גם כן 'קטן' - קטנן של שבטים. וכן נראה שכל החטא של מכירת יוסף לא היה יכול לצמח אם גם השבטים היתה בהם אז מדה זו, שהם חשבו וחסשו שלא ידחו מהיות בעלי ברית להשם יתברך, כמו שכתבו המפרשים ו"ל, ואם היתה בהם מדה זו כמו שאמר יעקב או דוד פנ"ל, היה להם להשיב אל לבם ולסמוך על השם יתברך לאמר, ה' הטוב בעיניו יעשה, אבל באשר היתה צריכה לצאת לפעל מכירת יוסף וירידת מצרים נלקחה מהם מדה זו לשעתו, וזהו שאמר במדרש (פ' פ"ד): "למה תתענו ה' מדרכיד", כשרצית נתת בלבם וכו', על כן נקרא יוסף 'קטנן של שבטים'.

והנה חדש איר נקרא זיו, הינו שמקבל ההארה מניסן כמו הלבנה שמקבלת אור השמש, וכמו שהלבנה כל כמה שמתרחקת מן השמש מאירה ביותר, כן כתיב (ירמיה לא): "מרחוק ה' נראה לי", שכל כמה שאדם מבטל דעתו לרצון השם יתברך ועומד מרחוק בלי התחכמות אלא בתמימות - נראה לו ה' ביותר, וכמו שפרשו המפרשים במאמר (שמות א): "אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה". ועל כן בזכות יוסף שזו היתה מדתו ונקרא קטנן של שבטים - וכו' ישראל לקבל בחדש זיו הארה גדולה מניסן לעשות פסח, ונקרא פסח קטן.